

PROGRAMMA

vouwen

" VOUWEN"

Inhoud:

- Voorwoord
- Stappen (opbouw)
- Uitgewerkte lesopbouw
- Notatieformulier
- Bijlage plastic insteekmappen met vouwwerkjes.

Woorwoord.

Vouwen.

Vouwen is net als mozaïek een aktiviteit, waarbij het accent ligt op het spelen met 2 dimensionale vormen.

Werken in het vlak met lijnen en vlakken.

Doel.

- a. Het oefenen van de fijne motoriek (oog- handcoördinatie)
- b. verfijning van de visuele waarneming.
- c. krijgen van inzicht in ruimtelijke relatie.

 We streven ernaar om het kind zelfstandig te laten vouwen.

 Wel de vouwen laten zien, maar zo min mogelijk voordoen.

 Een vouwreeks laten zien, in het vlak, dus niet in de lucht.

- d. training van de concentratie.

Hulpmiddel.

Vouwen is tevens een hulpmiddel bij het voorbereidend lezen, rekenen, begripvorming, bijv. grote of kleine huisjes, of maak een rij, reeksen maken.

Het kind komt hierbij ook in aanraking met kleuren.

Beginsituatie.

Naar aanleiding van observeren gaan we handelen.

Eerst kijken of het kind eraan toe is.

Pas beginnen als het kind eraan toe is motorisch, om te gaan vouwen.

Het kind moet er ook aan toe zijn om schematisch bezig te kunnen zijn.

Ordening van de speelleerstof.

Het materiaal is vouwbladen.

De leer stof is geordend van makkelijk naar moeilijk, en
van globaal naar gedetailleerd.

De stappen zijn als volgt opgezet:

1. rechte vouw
2. rechte kruis
3. schuine vouw
4. schuine kruis
5. rechte en schuine kruis
6. 16 vierkantjes
7. 16 vierkantjes en schuine kruis
8. dubbele vierkant
9. dubbele driehoek
10. komen vanuit het vlak naar 3-dimensionaal.
11. dierfiguren naar vrije keus.

N.B.

Stap 8 t/m 11 kunnen gebruikt worden in groep 3 en 4.

Tevens kunnen de eerste 7 stappen herhaald worden of uitgebreid met andere vouwsels.

Vouwboekjes:

Dit zijn boekjes, die de kinderen zelfstandig gebruiken als verwerking van de eerder aangeleerde stappen.

In het boekje zijn in de juiste volgorde de handelingen, die de kleuters moeten verrichten, aangegeven.

De laatste bladzijde is het eindprodukt.

Dit boekje kan ingezet worden als extra oefenstof of bij spontane interesse van het kind.

Tevens kan het functioneren als oefening voor het zelfstandig vouwen en vouw-technieken.

* papiersoorten : „slappe” vouwblaadjes - papier gekleurd
„dikke” vouwblaadjes - karton gekleurd

Didactische werkvorm.

Individueel of in kleine groepjes aanbieden.

- a. in elk geval eerst het eindresultaat laten zien;
niet versieren, want dan kan het accent meer op de afwerking
gaan liggen.
- b. reeks neerleggen van het vouwsel. (het kind mag het wel in de
hand nemen).
- c. ieder kind moet de kans krijgen om in eigen tempo te werken.
(dus oudere reeksen neerleggen)
Het nadeel van ophangen is, de afstand, horizontaal-verticaal
en ze kunnen het niet in de hand nemen.
- d. de kinderen leren om het vouwwerk altijd even met de nagels
na te vouwen. Dit is een technische aanwijzing.

De vraag naar speelleeractiviteiten.

De kleuter is actief in de 4 punten van het doel; het leert
spelende.

Het vouwen is een activiteit vanuit het kind zelf; datgene wat
het kind spelende leert en ervaart.

Het gebied waarop het kind spelende actief is.

Het is logisch dat deze activiteit moet corresponderen met het
door ons gestelde doel.

Uiteraard rekening houden met de accent verschillen van de kleuter.

Notatie.

Volgorde van leren.

uitgangspunt:

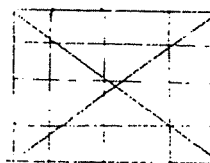
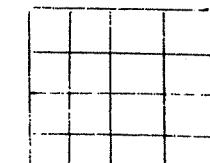
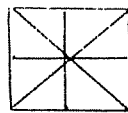

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

STEP 1.

Rechte vouw "boekje"

Leerdoel: zie inleidend voorwoord (het aanleren van de rechte vouw)
(aansluiten bij de beleevingswereld van het kind)

Organisatie: deelgroepje 5 à 6 kinderen (jongsten)
Vouwvoorbeeld op tafel leggen. (niet voordoen, zelf laten kijken).
Vertellen dat we een boekje gaan vouwen, n.a.v. kringgesprek, boek of een onderwerp).
Als de kinderen het vouwblad dubbel gevouwen hebben, vouwen we het blad open.
Wat zien jullie nu?
Ga er eens met je vinger over?
Wat voel je nu?
Dit noemen we een rechte vouw.
Zeg dit allemaal eens.
Zelfstandig verder werken (3 of 3 blaadjes)
Kinderen mogen er in tekenen.

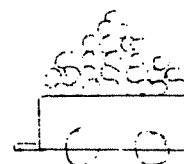
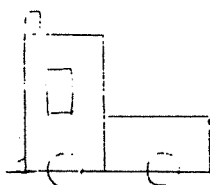
Materiaal: vouwblaadjes, kleurpotloden (stift) draad, nietjes, plaatje of sticker op de voorkant.

Opmerkingen: Dit vindt in het begin van het schooljaar plaats.

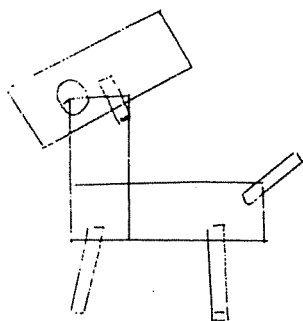
Observatie:

Rechte vouw contrôle les.

(hondje of trein)

Leerdoel: het aanleren van de rechte vouw als herhaling.Organisatie: de aanbieding, idem als rechte vouw
voorbeeld op tafel leggen; trein of hondje
vouwen.

eventueel met aanhanger

hondje bestaat uit 3 basis-
vouwblaadjes en enkele kleinere
voor oren, staart en poten.Materiaal: plaksel, kwast, vouwblaadjes, schaar, plaksel-
figuren voor de wielen, oog, raam, opplakpapier.Opmerkingen: het boekje is 3-dimensionaal
nu werken we in het vlak.Observatie: noteren wie dit heeft gemaakt,
hoe was het resultaat.

STAP 2a.

Rechte kruis. (bootje vouwen)

Leerdoel: het aanleren van de rechte kruis.
verder zie inleidend woord.

Organisatie: groepje jongste kleuters
herhalen van de rechte vouw, herinneren.

Nu gaan we het iets moeilijker maken; we gaan een kruis vouwen.
(Vouwreeks op tafel leggen).

Kinderen mogen alleen kijken naar het voorbeeld.

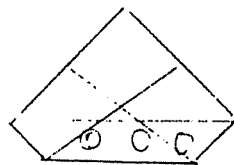
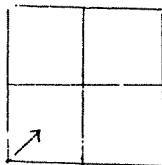
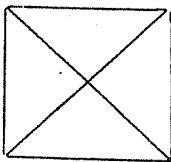
Wie zou dit ook kunnen vouwen?

Allemaal voelen over de vouwen heen.

Zien jullie al wat het wordt?

Van het rechte kruis kun je een bootje maken als je één puntje
naar het midden vouwt.

Kijk naar het voorbeeld en probeer het zelf.

Materiaal: grote en kleine vouwblaadjes, plakcirkels,
plaksel, kwast, vouwreeks.

Opmerkingen: de kinderen kunnen er later zelf wat bij tekenen,
vlaggen, water, enz.

Observatie: Is er overzicht?

Rechte kruis. (huisje contrôle lesje)

Leerdoel: het aanleren van het rechte kruis als extra oefening.
verder zie inleidend woord.

Organisatie: groepje kleuters, die er de vorige keer moeite mee hadden.

Kinderen kijken naar de vouwreeks.

Wie weet nog wat het rechte kruis is? Vouw het eens.

Wat deden we toen bij de boot? Doe het eens.

Wie weet hoe het verder moet?

Eén punt naar het midden, vouwen, maar nu 2 punten.

Zo wordt het een dak. We hebben een huis gevouwen.

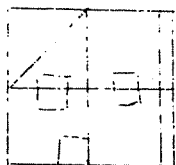
Nu mag je er zelf ook een vouwen, grote en kleine.

Materialen: plaksel, kwast, plakselfiguren voor deuren, raam, opplakpapier.
eventueel er bij laten tekenen als het bijv. thema gebonden is (als bijv. gezin).

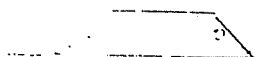
Opmerkingen: dit vouwsel is niet helemaal gelijk aan het niveau van de boot, n.l. bij dit vouwsel gaan 2 punten naar binnen.

Observatie: kan het kind het zelfstandig?
Is er inzicht?

Eventueel de envelopp vouwen (3 punten naar binnen)

(huis dubbel is een muisje)

Rechte kruis.

(schilderijen bootje)

Leerdoel:

herhalen van het basisbegrip rechte kruis.

Organisatie:

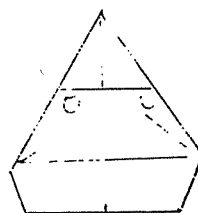
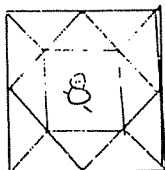
groepje oudste kleuters

We gaan ervan uit dat de kleuters zelfstandig het rechte kruis kunnen vouwen.

Naar aanleiding van een vouwreeks mogen ze een schilderijtje vouwen en een tekening hierin plakken.

Materiaal:

plaksel, kwast, vouwblaadjes, papier, pltloden, of stiften, schaar.

Opmerkingen:dit kan 2 en 3 dimensionaal worden verwerkt.
schilderij komt later ook nog bij 16
en schuine kruis.Observatie:

Schuine vouw (friteszakje)

Leerdoel: het aanleren van de schuine vouw
zie inleidend gedeelte.

Organisatie: deelgroepje van 5 à 6 kleuters.
Hebben jullie wel eens frites gegeten?
Hoe dan?
Bij de friteskraam, waar doen ze dat in?
Bakje of zakje?
Wij gaan friteszakjes vouwen, kijk maar eens.
(vouwreeks)
Probeer het ook eens. Plak maar op.
teken er zelf patates in. (knip gele reepjes)
Eventueel bij het thema, voeding of gezondheid.

Materiaal: vouwblaadjes, plaksel, potloden, geel sits-
papier, schaar, opplakpapier.

Opmerkingen:

Observatie:

3b.

Schuine vouw contrôlelesje. (kerstboom)

Leerdoel: het aanleren, herhaling van de schuine vouw
als extra oefening.

Organisatie: Eventueel als activiteit rond Kerstmis.
De kinderen, 5 à 6 deelgroepjes, mogen van ver-
schillende groene vouwblaadjes een driehoek
vouwen.
(n.a.v. een vouwreeks)
Deze mogen ze opplakken en van een rechte vouw
de stam plakken.
boom versieren met kerstballen van plakcirkels
Iets oudere kleuters kunnen het eventueel zelf
versieren met zilver, goud papier.

Materiaal: plakcirkels, vouwblaadjes, opplakpapier, plaksel,
kwast, schaar.

Opmerkingen: Noteren of het begrepen was, zelfstandig gevouwen?

Observatie:

Vlieger vouwen vanuit de schuine vouw.

Leerdoel: het aanleren van de vlieger
 zie inleidend gedeelte

Organisatie: Naar aanleiding van bijvoorbeeld een liedje
 of een bepaald thema, gaan we met de kleuters
 een vlieger vouwen.
 deelgroepje van de middengroep.
 Vouwreeks op tafel leggen.
 Kleuters vouwen eenvlieger, n.a.v. een vouw-
 reeks.
 Ze mogen de vlieger dichtplakken en op een op-
 plakpapier opplakken.
 Met stiften een gezicht en staart eraan tekenen.

Materiaal: plaksel, vouwblaadjes, kwast, opplakpapier,
 stiften.

Opmerkingen: Sommigen hebben moeite met het naar binnen vouwen
 en dichtplakken.
 extra aanwijzingen geven.

Observatie:

3d.

Naar aanleiding van de vlieger een contrôle lesje (hondje)
(paashaas
clowntje, poes

Leerdoel: oefening voor het vouwen van vliegers
zie inleidend gedeelte

Organisatie: Een deelgroepje kinderen
Vouwreeks op tafel.
Herinneren aan de vlieger
De kleuters mogen indien mogelijk zelfstandig
één grote en twee kleine vliegers vouwen.
Op een opplakvel mogen ze zien hoe ze het mogen
opplakken.
Wanneer de vlieger gekend is, kan dit hondje
ook heel goed thema gebonden worden ingezet.
Bijvoorbeeld projekt huisdieren, dierendag of
n.a.v. een verhaal, liedje.

Materiaal: Vouwreeks; Opplakvel met voorbeeld, liefst 2
kleuren en formaat vouw.
blaadjes, kwast, plaksel, plakcirkels.

Opmerkingen:

Observatie:

Schuine kruis.

(kikker)

Leerdoel:

het aanleren van het schuine kruis.
inleidend gedeelte

Organisatie:

klein groepje 5 à 6 kleuters middengroep.
Even een inleidend gesprek over het kruis.
Wat is een kruis?
Maak eens een kruis met je armen, met je potloden.
Wij gaan een kikkertje vouwen, en dan moet je
eerst een kruis vouwen.
Kijk maar eens naar de vouwreeks.

Materiaal:

vouwblaadjes, vouwreeks, plaksel, kwast,
opplakpapier, stift voor het gezicht.

Opmerkingen:

Van de kikker kun je ook een visje maken,
(ander gezicht)

Observatie:

Schuine kruis.

(contrôlelesje tulp)

Leerdoel: oefening voor het vouwen van het schuine kruis.
Ruimtelijk inzicht.
inleidend gedeelte

Organisatie: De leidster legt bij een klein groepje kleuters
2 potloden gekruist op de tafel.
reacties afwachten
Wie weet nog hoe we het moesten vouwen
Allemaal meedoen, voelen met de vinger over de
vouw.
We gaan een tulp vouwen (moederdag) of lente)
Kijk naar de vouwreeks, plak op en teken zelf
een tuin of vaas waar de tulp in staat.

Materiaal: opplakpapier, plaksel, kwast, vouwreeks.

Opmerkingen: vanuit de schuine vouw kunnen ook andere af-
beeldingen worden gevouwen, zoals: boot, huis,
muis, schilderij, envelop, vissen, kikkers,
feestmuts, plantenhanger, mijter, sinterklaas.
(zie vouwboek).

Rechte en schuine kruis. (kerstster)

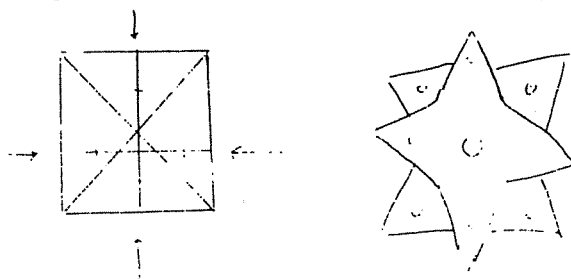
Leerdoel: het aanleren om een rechte en schuine kruis in één vouwblaadje te vouwen.
inzicht in ruimtelijk vlak
zie inleidend gedeelte

Organisatie: Groep midden of oudste kleuters, 5 à 6.
In het kader van Kerstmis gaan we een ster vouwen. Wie weet nog het rechte kruis, doe het allemaal eens. Wie weet nog het schuine kruis?
Op het rechte kruis mag je een stukje inknippen. (Op de vouwreeks aangegeven met een dikke lijn)
Maak het maar eens na.
Naar achteren vouwen en dichtplakken. (2 sterren over elkaar)
Zelf opplakken en versieren.

Materialen: Vouwreeks, vouwblaadjes, plaksel, schaar, stift, opplakpapier, versierpapier of opplakcirkels (goud, zilverpapier)

Opmerkingen: De kinderen kunnen bij de eerste ster geholpen worden om dan uiteindelijk de 2e zelfstandig te vouwen als contrôleles. Misschien meerdere op een groot vel papier (of grote en kleine.)

Observatie:

Noteren wie er hier moeite mee had. Er volgt geen extra les met deze basisvouwsets.

6a.16 vierkantjes

boot vouwen

Leerdoel:

het aanleren van de 16 vierkantjes als basis-
vouwsets
zie inleidend gedeelte

Organisatie:

deelgroepje 5 à 6 kleuters, 5 of 6 jarigen.
Wie kan er tellen? Hoever, allemaal even om de
beurt doen.
Wij gaan vandaag 16 vierkantjes vouwen in één
vouwblaadje.
Kijk maar eens naar de vouwreeks. Eerst komt
en dan en dan
Even met ze doornemen. Vanuit 16 vierkantjes kun
je een boot maken. Zelf erbij tekenen met wasco,
of stift, boot water, schoorsteen, raampjes.
mensen, enz.

Materiaal:

vouwblaadjes, vouwreeks, plaksel, kwast, schaar,
stiften opplakpapier.

Opmerkingen:

Wanneer de 16 vierkantjes tot stand gekomen zijn,
even laten na tellen en aanwijzen.

Observatie:

Contrôleles 16 vierkantjes poppenkast.

Leerdoel: het herhalen van de 16 vierkantjes
zie inleidend gedeelte

Organisatie: Naar aanleiding van een poppenkastspel of de
bestaande liedjes gaan we een poppenkast vouwen.
Samen kijken naar de vouwreeks, wat valt jullie
op?
16 vierkantjes. Nu mogen jullie zelfstandig de
16 vierkantjes gaan vouwen.
Kinderen, die op een bepaalde manier vastzitten,
helpen door het te vertellen (niet voordoen)
De 2 punten vouwen (huis). Kijk verder naar de
reeks.
• Jullie mogen zelf een kleurtje uitzoeken.
Zelf een Jan Klasen en een Katrein tekenen en
uitknippen, opplakken in de poppenkast.

Materialen: vouwreeks, vouwblaadjes, plaksel, opplakpapier,
potloden, schaar.

Opmerkingen: Wel een beetje grote vouwblaadjes nemen, anders
worden Jan Kl. en Katrein zo klein. (te klein
om uit te knippen).
Er kunnen natuurlijk ook andere figuren in de
poppenkast (dieren, heks, enz.)
Kinderen, die er geen moeite mee hebben, kunnen
de boerderij, melkfles of overgooier vouwen.

16 vierkantjes en schuine kruis.

Leerdoel: het aanleren van de 16 vierkantjes met een schuin kruis.
zie inleidend gedeelte.

Organisatie: Klein groepje oudste kleuters (5 à 6).
Naar aanleiding van de kermis gaan we met de kleuters een molentje vouwen.
Leister laat het molentje zien. Wat is dit?
Allemaal een keertje blazen.
Wij gaan dit ook maken.
Vouwreeks op tafel leggen.
Goed kijken en stap voor stap namaken.
Leidster helpt met het bevestigen van het stokje.
(2 molentjes laten verspringen.)

Materiaal: vouwblaadjes, vouwreeks, stokjes, splitpennen, plakband.

Opmerkingen: het stokje wordt aan het achterste molentje bevestigd. Het voorste kan d.m.v. de splitpen draaien.
Vrij figuur vouwen vanuit molentjes.

Observatie:

Contrôleles 16 vierkantjes met schuine kruis (schilderij)

Leerdoel: het herhalen van de 16 vierkantjes plus schuine kruis.

Organisatie: Met een klein groepje oudster kleuters gaan we een schilderijtje vouwen.
Dit kan betrekking hebben op een verjaardag, vader/moederdag, enz.
De kinderen krijgen de opdracht om 16 vierkantjes te vouwen.
Daarna schuine kruis.
Kijk nu goed naar de vouwreeks en probeer je opdracht af te maken.
Binnenin komt een foto, tekening of plaatje.
Randje versieren met plakfiguren.
(fase 3 in plakboek)

Materialen: vouwblaadjes, vouwreeks, plaksel, plakfiguren, en n.a.v. bovengenoemde keuze kwast, schaar.

Opmerkingen: Vouwreeks wordt erg lang. Alleen voor kinderen die goed kunnen vouwen en zich kunnen concentreren.
Eventueel ook blouse en broek vouwen.